

ALS SPINNEN IN EEN WEB

Terwijl op papier het netwerk van 'old boys' af lijkt te brokkelen, blijft er in werkelijkheid een aantal dikke spinnen in het web.

TEKST: JASPER JANSEN; FOTO'S: ANP, HH, DIJKSTRA

Het aantal notoire commissariaatverzamelaars lijkt af te nemen. In 2003, bij de introductie van de code-Tabaksblat, hadden dertien commissarissen volgens de Tabaksblat-norm te veel commissariaten: meer dan vijf, waarbij een voorzitterschap dubbel telt. Nu is er niemand meer. Met de belangrijke kanttekening dat 'Tabaksblat' alleen voor Nederlandse beursfondsen geldt. Een waslijst aan commissarissen duikt onder de 'radar' van Tabaksblat, omdat zij bijvoorbeeld toezicht houden op niet-beursgenoteerde en/of buitenlandse bedrijven en organisaties.

Zo is voormalig Philips-bestuurder Adri Baan president-commissaris bij Wolters Kluwer, Dockwise en Volker Wessels Stevin en 'gewoon' commissaris bij Océ en Imtech. Maar omdat Dockwise gevestigd is op Bermuda en Volker Wessels Stevin in 2005 van de beurs is gehaald, blijft Baan keurig binnen de norm. En zeker als Océ helemaal is ingelijfd door het Japanse Canon en het fonds ook van de beurs verdwijnt: hij blijft toezichthouder bij het printerbedrijf tot 2011.

Daarnaast is Baan nog voorzitter van de raad van toezicht van de Autoriteit Financiële Markten en van het administratiekantoor van Kas Bank, hij is lid van de raad van toezicht van het AMC en ziet hij toe op de Universiteit van Amsterdam. In Duitsland heeft de corporate-governancecommissie (het equivalent van de Nederlandse commissie-Streppel) dit ontwijkgedrag aangepakt door ook niet-beursgenoteerde ondernemingen mee te laten tellen bij het maximaal aantal te vervullen commissariaten. In Duitsland staat dit maximum op drie.

ONS KENT ONS

Adri Baan is ongetwijfeld een typisch voorbeeld van een toezichthoudende spin in een uitgebreid web: een zeer vooraanstaande old boy met echter maar één AEX-fonds on-

der zijn riem. De echte top spinnen houden twee of meer AEX-fondsen in de gaten. Het zijn er om precies te zijn veertien, met als onbetwiste koploper in getal en gewicht Jeroen van der Veer, voormalig ceo van Shell. Hij is commissaris bij Shell, Unilever, ING en Philips. Kees Storm (voormalig ceo Aegon), Wim Kok, Cees van Lede (voormalig ceo AkzoNobel), Ben van der Veer (voormalig topman KPMG), Rob Routs (voormalig bestuurder Shell) en Leo van Wijk (voormalig ceo KLM) nemen er elk drie voor hun rekening. Inclusief grote niet-beursgenoteerde ondernemingen als SHV, De Nederlandsche Bank en FrieslandCampina, telt de harde kern van commissarissen die de top van het Nederlandse bedrijfsleven op het goede spoor moet houden, niet meer dan vijftien mannen en twee vrouwen. Een harde kern met bovendien talloze posities in andere bedrijven en organisaties. Eens te meer dringt zich de vraag op hoe zij dat menselijk

kerwijs naar behoren kunnen doen.

Commissarissen komen elkaar voortdurend tegen bij de uitoefening van hun functie, maar netwerken doen ze ook en vooral buiten 'diensttijd'. Het netwerkplatform bij uitstek is volgens velen nog altijd het Koninklijk Concertgebouw, waar veel prominenten uit het bedrijfsleven na een concert in de foyer plegen rond te hangen. Maar ook De Nederlandsche Bank, het Van Gogh Museum, het Nederlands Nationaal Ballet, het Koninklijk Concertgebouworkest en verschillende ziekenhuizen en universiteiten zijn gevestigde ontmoetingspunten. En hiermee houdt het niet op.

Ook het aantal lijntjes in de privésfeer – denk aan studievrienden, dispuutgenoten, bridge- en/of tennsvriendjes en natuurlijk de Rotary – ligt ten grondslag aan het commissarissennetwerk. Bovendien wonen veel commissarissen op een steenworp afstand van elkaar, zodat zij elkaar tijdens

SAMEN STUDEREN, SAMEN WONEN

"De corpsstudent speelt net zolang de man met de grote bek, tot hij het is", zo meende Harry Mulisch. Een analyse van het (studie)verleden van commissarissen leert inderdaad dat studentikoze gezelligheidsverenigingen een kweekvijver zijn voor topbestuurders en commissarissen.

Enkele prominente oud-corpsballen: Jan Hommen (Tilburg), Wim van den Goorbergh (Tilburg), Hans Wijers (Groningen), Maarten A. van den Bergh (Groningen), Annemiek Fentener van Vlissingen (Groningen), Charlene de Carvalho (Leiden), Jan-Michiel Hessels (Leiden), Kees van Lede (Leiden), Rob Westerhof (Leiden), Karel Vuursteen (Wageningen) en Hans Wiegel (Amsterdam). De werkelijke lijst is zonder twijfel langer, maar moeilijk te achterhalen omdat de corpora er veel aan gelegen is de privacy van hun (oud-)leden te beschermen.

Het clusteren houdt niet op bij het studentenleven. Commissarissen en de bestuurders op wie zij toezicht houden, wonen vaak luttele kilometers van elkaar. Door de privacywetgeving uit 2006 is het steeds moeilijker te achterhalen waar bestuurders/commissarissen wonen. Maar Wassenaar blijft een hotspot. Enkele commissarissen en bestuurders uit deze rijkeneclave zijn Jeroen van der Veer, Antony Burgmans, Jan-Michiel Hessels, Kees Storm, Niek Hoek, Jan Blaak, Morris Tabaksblat, Anthony Ruys, Hans van der Wielen en Neelie Kroes, Nout Wellink en Willem Alexander. De hamvraag is of de old boys een commissariaatje toegeschoven hebben gekregen van een dispuutgenootje en/of buurman, of omdat zij werkelijk de beste kandidaat waren?